Kıymetli Maden ve Kıymetli Taş Analizi Tebliği

Kıymetli Maden Ve Kıymetli Taş Analizinde Yetki Verilecek Ayar Evlerinin Standartları Seçimi Ve Denetim Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğ

10.03.2022 Sayılı 31774 Sayılı Resmi Gazete

TEBLİĞ

Hazine ve Maliye Bakanlığından:

KIYMETLİ MADEN VE KIYMETLİ TAŞ ANALİZİNDE YETKİ VERİLECEK AYAR EVLERİNİN STANDARTLARI, SEÇİMİ VE DENETİM ESASLARININ BELİRLENMESİNE İLİŞKİN TEBLİĞ

BİRİNCİ BÖLÜM Başlangıç Hükümleri

Amaç MADDE 1- (1) Bu Tebliğin amacı, kıymetli maden ve kıymetli taş analizinde yetki verilecek özel ayar evlerine ilişkin standartları ve denetim esaslarını belirlemektir.

Kapsam MADDE 2- (1) Bu Tebliğ; kıymetli maden ve kıymetli taşlara ayar raporu düzenleyecek özel ayar evlerinin yetkilendirilmesi, kuruluş, şube açma, faaliyet, yükümlülük ve yapacakları işlemlere dair usul ve esasları kapsar.

Dayanak MADDE 3- (1) Bu Tebliğ; 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 112 nci maddesi ile 7/8/1989 tarihli ve 89/14391 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karar hükümlerine dayanır.

Tanımlar MADDE 4- (1) Bu Tebliğin uygulanmasında;

a) Ayar evi: Genel Müdürlük tarafından, kıymetli maden ve/veya kıymetli taşları analiz etmeye, nitelikleri ile ayarını belirlemeye ve ayar raporu düzenlemeye yetkilendirilmiş gerçek ya da tüzel kişiyi,

b) Ayar evi yetki belgesi: Bu Tebliğde tanımlanan işlemlerin yapılabilmesi için Genel Müdürlükçe verilen yetkiyi gösteren belgeyi,

c) Ayar raporu: Yetki verilmiş ayar evleri tarafından kıymetli maden ve kıymetli taşlara içeriği ve şartları Genel Müdürlük tarafından belirlenmiş analiz sonucuna göre düzenlenen ve kıymetli maden ya da taşın ayarını gösteren raporu,

ç) Bedel: İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesinde yer alan işlem ve hizmetlerin parasal karşılığını,

d) Genel Müdürlük: Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğünü,

e) Heyet: Genel Müdürlük tarafından ayar evlerinin incelenmesi için görevlendirilecek heyeti,

f) İdari personel: Müşteri ilişkilerini yürüten en az lise mezunu kişiyi,

g) İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesi: Genel Müdürlük işlem ve hizmetleri ile bunların parasal karşılığının belirlendiği ve Genel Müdürlüğün resmî internet sayfasında yayımlanan listeyi,

ğ) Kıymetli maden: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda tanımlanan her tür ve şekilde altın, gümüş, platin ve paladyumu,

h) Kıymetli taşlar: Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda tanımlanan kıymetli taşları (elmas, pırlanta, yakut, zümrüt, topaz, safir, zebercet ve inci),

ı) Kıymetli taş eksperi: Üniversitelerin gemoloji lisans veya yüksek lisans bölümlerinden, maden mühendisliği bölümünden, jeoloji mühendisliği bölümünden mezun ve Uluslararası Elmas Konseyi (IDC) standartlarında kıymetli taş uzmanlık eğitimi almış kişiyi,

i) Laborant: Kimya eğitimi veren meslek liseleri veya meslek yüksek okullarından mezun kişiyi,

j) Teknik personel: Kıymetli maden ayar evlerinde laborantı, kıymetli taş ayar evlerinde taş eksperini,

k) Teknik sorumlu: Malzeme mühendisi, metalürji mühendisi, kimya mühendisi, mücevherat mühendisi, kimyager veya kıymetli taş eksperi unvanına sahip kişiyi, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM Faaliyet Konusu

Faaliyet konusu

MADDE 5- (1) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş özel ayar evlerinin faaliyet konusu, 20/2/1930 tarihli ve 1567 sayılı Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun ve ilgili diğer mevzuat hükümleri çerçevesinde, kıymetli madenler ve kıymetli taşlar ile bunlardan mamul eşyaların içerdiği kıymetli maden ve taşların analizini yaparak ayarını belirlemek ve yapılan analiz sonuçlarını içeren ayar raporunu düzenlemektir.

Ayar evi yetki belgesi

MADDE 6- (1) Ayar evi faaliyetinde bulunulabilmesi için Genel Müdürlükten ayar evi yetki belgesi alınması şarttır.

(2) Ayar evi yetki belgesi başvurusu, talep yazısı ile birlikte ilgili ticaret sicili müdürlüğü tarafından düzenlenen ticaret sicili tasdiknamesi, vergi kaydı, onaylı yerleşim planı, teknik personele ait SGK kaydı ve mezuniyet bilgileri ile temsil ve ilzama yetkili kişi ya da kişilerin adli sicil kaydına ilişkin yazılı beyanların ve Genel Müdürlükçe belirlenen işlem ve hizmet bedeli ücretinin yatırıldığına dair yazılı belgenin sunulması suretiyle Genel Müdürlüğe yapılır.

(3) Başvuru belgeleri üzerinden ön inceleme yapılır. Ayar evinin yeterlik kriterlerini taşıyıp taşımadığı hususları görevlendirilen heyet tarafından yerinde incelenir. Kıymetli maden analizi gerçekleştirmek üzere ayar evi yetki belgesi alma talebinde bulunan ayar evlerinin Genel Müdürlük tarafından ayarı önceden bilinen kıymetli maden numuneleri kullandırılarak yaptırılan analizde başarılı olup olmadığı değerlendirilir.

(4) Heyet, değerlendirmesini tamamladıktan sonra raporunu Genel Müdürlük Makamına sunar. Genel Müdürlük Makamının onayını takiben ayar evi yetki belgesi düzenlenir.

(5) Yapılan incelemede yeterlik kıstaslarını karşılayamayan veya yaptığı örnek analizde ayar sonuçlarının tolerans sınırları içerisinde olmayan ayar evlerinin talepleri reddedilir. Ayar evi yetki belgesi talebi ret edilenler 3 ay geçmedikçe yeniden müracaatta bulunamazlar.

(6) Ayar evleri; altın, gümüş, platin-paladyum ve kıymetli taşlar için birlikte ya da ayrı ayrı yetkilendirilebilir.

(7) Yetki verilen ayar evi Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğüne bildirilir. Ayrıca, Genel Müdürlüğün internet sitesinde; yetki verilen ayar evi listesi, yetki durumuna göre yayımlanır.

Ayar evi yetki belgesinin geçerlilik süresi ve vize işlemleri

MADDE 7- (1) Genel Müdürlük tarafından verilen ayar evi yetki belgesi iki yıl süre ile geçerlidir. Bu süre sonunda talep edilmesi ve yeterlik kıstaslarını taşıdığı tespit edilmesi kaydıyla ayar evi yetki belgesi 2 yıl süre ile vize edilir.

(2) Ayar evi yetki belgesi bulunmayanlar, vize edilmeyen veya iptal edilenler ayar evi faaliyetinde bulunamazlar.

(3) Şube açma, ayar evi devri ve unvan değişikliği talepleri izne tabidir. Şube açma, ayar evi devri ve unvan değişikliğine ilişkin talepler, ayar evi yetki belgesi başvurusu gibi değerlendirilerek Genel Müdürlük tarafından sonuçlandırılır.

(4) Ayar evindeki teknik personel ya da tesis yeri değişikliği ile Genel Müdürlükçe gerekli görülecek diğer hususlar 15 iş günü içerisinde Genel Müdürlüğe bildirilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Ayar Evi Yeterlik Kıstasları

Ayar evi yeterlik kıstasları

MADDE 8- (1) Genel Müdürlükçe yetki verilecek ayar evleri; tesis yeri ve alanı, tesis bölümleri, laboratuvar ve teknik personel ile güvenlik gibi fiziki ve teknik yeterlik kıstaslarını sağlar.

Fiziki yeterlik

MADDE 9- (1) Tesis yeri ve alanı, aynı zemin üzerinde bölümlendirilebilecek en az 50 m2 büyüklükte kapalı alana sahip olmalıdır.

(2) Tesis bölümleri, bu maddede belirtilen asgari donanımı barındıracak yeterli alana sahip bir laboratuvar, analiz bölümünden bağımsız tartım odası, müşteri ilişkilerinin yürütüleceği, telefon, faks ve bilgisayar gibi iletişim araçlarının yer aldığı, mal giriş ve çıkışının bilgisayar ortamında yapıldığı ve izlendiği irtibat ofisi ile kıymetli maden ve taşların muhafaza edildiği, yanmaz kasanın bulunduğu bölümden oluşur.

(3) Ayar evi; gerekli her türlü fiziki ve kaydi güvenlik önlemlerini alır. Bu güvenlik önlemleri; personel, kamera kayıt sistemi, müşterek muhafaza gibi zorunlu güvenlik unsurları ile desteklenmelidir.

(4) Yetki verilmiş özel ayar evleri, TSE standartlarında yer alan cihazları yılda en az bir kez, hassas terazileri ise yılda en az 2 kez TÜRKAK tarafından akredite kuruluşa kalibrasyon

yaptırarak sertifikalandırmalıdır.

Teknik yeterlik

MADDE 10- (1) Kıymetli maden ayar evi laboratuvarı; altın için TS EN ISO 11426, gümüş için TS ISO 13756, platin için TS EN ISO 11210 ve paladyum için TS EN ISO 11490 standartlarında belirtilen donanımları (makine, teçhizat) ve aşağıda belirtilen donanımları sağlamalıdır:

a) Çeker ocak.

b) Mücevheratçı haddesi.

c) Hassas terazi (minimum 5 haneli 1/100.000).

ç) Sabit sütunlu matkap.

d) Bomometre (Asit yoğunluk ölçer).

e) Kuyumcu avadanlığı (çekiç, örs, maşa, temizleme fırçası ve benzeri).

(2) Kıymetli taş ayar evi laboratuvarı aşağıda belirtilen asgari donanımı sağlamalıdır:

a) Gemoloji mikroskopu.

b) Masa aydınlatması (6500 oK gün ışığı).

c) Hassas terazi (minimum 3 haneli 1/1000).

ç) Optik kusurları düzeltilmiş triplet mercekli lup.

d) Hassas kumpas.

e) FT-IR spektrometri (drift ve yüzey yansıtmalı).

f) Kesim tespit cihazı.

g) Renk, floresan, berraklık taş referans serileri.

ğ) Refraktometre.

h) Yoğunluk ölçme sistemi.

ı) Dikroskop.

i) Poloriskop.

j) Isıl elektronik test cihazı.

k) Taş referans serileri.

(3) Ayar evleri bir teknik sorumlu ve yeteri sayıda teknik personel bulundurmak zorundadır. Kıymetli maden ayar evi laboratuvarı, bir teknik sorumlu ile laboranttan oluşur. Kıymetli taş laboratuvarında taş analizinin yapılabilmesi için en az iki eksperin bulunması zorunludur. Ayrıca her ayar evinde en az lise mezunu bir idari personel bulunur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Uygulama Yöntemi ve Ayar Standardı

Uygulama yöntemi

MADDE 11- (1) Altın ayar tespitinde TS EN ISO 11426 standardına göre kupelasyon yöntemi, gümüş ayar tespitinde TS ISO 13756 standardına göre volumetrik, titrasyon yöntemi, platin ayar tespitinde TS EN ISO 11210 standardına göre çöktürme (gravimetrik) yöntemi ve paladyum ayar tespitinde TS EN ISO 11490 standardına göre çöktürme (gravimetrik) yöntemi kullanılır. BS EN ISO 3497:2001 standardına göre X-Ray spektrometrik metot yöntemi sadece sınırlı sayıda ya da özel olarak üretilen kıymetli madenden mamul ziynet eşyalarının analizinde kullanılabilir.

(2) Alınan numuneler bu Tebliğde belirtilen yöntemlerle analiz edilir.

(3) Kıymetli maden ve kıymetli taşların analizi sonucu ayar raporu düzenlenir.

(4) Ayar raporunda kıymetli madenin cinsi ve ayarı, kıymetli taşlar için ise taşın türü, boy ve elek aralığı (karat veya ağırlık, yaklaşık adet, berraklık, renk ve/veya renk doygunluğu, kesim niteliği), doğal/sentetik ve iyileştirme işlemi olup olmadığı, varsa notlar/yorumlar bulunur.

(5) Ayar evleri tarafından alınan numunelerin yapılan analizleri neticesinde, numunelerin ayarlarına ilişkin rapora itiraz edilmesi halinde, söz konusu numuneler bir başka ayar evinde analize tabi tutulur. Burada yapılan analiz sonucunda da numunenin ayarına ilişkin itiraz veya ihtilaf olması halinde ise nihai analiz ve ayar belirleme işlemi Darphanede yaptırılır. Genel Müdürlükçe tespit edilen ayar nihai olup bu rapora itiraz edilemez.

(6) Numune alındıktan sonra ilgilisine teslim edilmemiş, muhafaza altına alınmış kıymetli maden ya da taş ile bunlardan mamul eşya, ayar raporu, varsa korne talep sahibine verilir.

(7) Kıymetli maden, kıymetli taş veya bunlardan mamul eşyaların ayar evine gelişi, numune alınması, ilgilisine geri verilmesi süreçlerinin tamamının; müşterek muhafaza ile gerçekleştirilmesi ve söz konusu eşyaların sigorta ettirilmesi esastır. Aksi durumda doğacak sorumluluk ilgili ayar evine aittir.

BEŞİNCE BÖLÜM Kıymetli Maden ve Taş Ayar Raporu İzleme Sistemi

Kıymetli Maden ve Taş Ayar Raporu İzleme Sistemi

Sistemin kurulması MADDE 12- (1) İlgili birimler ve özel ayar evleri arasında bilgi girişini ve takibini sağlayacak şekilde Genel Müdürlük tarafından Kıymetli Maden ve Kıymetli Taş Ayar Raporu İzleme Sistemi kurulur.

(8) Genel Müdürlük, özel ayar evlerine yeterli miktarda kullanıcı için sisteme erişim yetkisi verir.

(9) Sistemin kullanımı ve işletimine ilişkin usul ve esaslar Genel Müdürlükçe belirlenir.

Kod numarası verilmesi MADDE 13- (1) Özel ayar evlerine; düzenleyecekleri ayar raporlarında kullanmak üzere, her özel ayar evi için farklı olmak kaydıyla bir kod numarası ile sisteme girebilmeleri için kullanıcı adı ve şifresi verilir.

(2) Özel ayar evleri düzenlenen her bir ayar raporunu sisteme kaydeder.

(3) Sisteme kaydedilen ayar raporlarından özel ayar evleri sorumludur.

Ayar raporunun sistem üzerinden doğrulanması MADDE 14- (1) İlgili birimler, özel ayar evleri tarafından düzenlenen ayar raporlarını raporda belirtilen ayar evi kodu ve ayar raporu numarasını kullanarak sistem üzerinden kontrol edebilir.

ALTINCI BÖLÜM Ayar Evlerinin Denetimi ve Yaptırım Usulleri

Denetim

MADDE 15- (1) Ayar evlerinin yeterlik kıstaslarını taşımaya devam edip etmediği hususu, Genel Müdürlükçe her zaman denetlenebilir. Bu denetimlerde Darphane laboratuvarında analiz edilen ve raporlanan en az bir örnek, test ettirilerek karşılaştırılır. Denetimlerde Darphane laboratuvarı ölçüleri ve standartları esas alınır. Denetimlerde götürülen numunelerin analiz sonuçlarının değerlendirilmesinde uygulanacak tolerans aralığı milyem cinsinden altın numuneleri için binde

±1, paladyum numuneleri için binde ±1, platin numuneleri için binde ±1, gümüş numuneleri için binde ±2 olacaktır. Ayar evine götürülen numunelerin tümü için analiz sonuçlarının tolerans sınırları içinde olması gerekmektedir.

(2) Ayar evlerinin yeterlik kıstaslarına ilişkin bu denetimler her takvim yılında en az bir kez planlı ve en az bir kez plansız yapılır.

(3) Denetim sonuçları bir denetim raporunda belirtilir.

(4) Ayar evlerinin çalışmaları ve ayar raporları, talep edilmesi veya ihtiyaç duyulması halinde Genel Müdürlük tarafından denetlenir.

Yetki belgesinin iptal edilmesi

MADDE 16- (1) Bu Tebliğde belirtilen yükümlülükleri yerine getirmediği tespit edilen ayar evi uyarılır ve söz konusu eksikliği gidermesi için ayar evine 30 iş günü süre tanınır. Bu süre içerisinde yükümlülüğünü yerine getirmeyen ya da aynı vize dönemi içerisinde birbirinden farklı dört kez bu Tebliğde belirtilen yükümlülüklere uymadığı saptanan ayar evlerinin faaliyet izni başka bir uyarıya gerek olmaksızın iptal edilir.

(2) Gerçeğe aykırı rapor düzenlediği tespit edilen ayar evlerinin yetki belgesi iptal edilir ve ilgililer hakkında yasal işlem başlatılır.

(3) Ayar evi yetki belgesi iptal edilen ayar evleri Genel Müdürlük internet sitesinde yayımlanır ve ilgili birimlere bildirilir.

(4) Ayar evi yetki belgesi iptal edilenler 3 ay geçmedikçe tekrar başvuruda bulunamazlar.

Bilgi ve belge isteme

MADDE 17- (1) Genel Müdürlük; bu Tebliğde öngörülen haller dışında kalan özel durumları inceleyip sonuçlandırmaya ve ayar evlerinden gerekli gördüğü her türlü bilgi ve belgeyi istemeye ve örneğini almaya yetkilidir.

YEDİNCİ BÖLÜM İşlem ve Hizmet Bedellerine İlişkin Hususlar

İşlem ve hizmetler

MADDE 18- (1) Genel Müdürlüğün işlem ve hizmetleri aşağıdaki ana başlıkları içerir:

a) Özel Ayar Evi Yetki Belgesi Başvurusu.

b) Özel Ayar Evi Yetki Belgesi Düzenleme.

(2) Birinci fıkrada belirlenen ana başlıklara ilişkin alt başlıklar İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesinde belirlenir.

Bedel tespiti

MADDE 19- (1) Genel Müdürlüğün işlem ve hizmet bedelleri yıllık olarak aşağıdaki usulle tespit edilir:

a) Genel Müdürlük Uygulama Dairesi Başkanlığı tarafından her yıl, bir sonraki yılda uygulanacak bedellerin tespit edilebilmesi amacıyla Kurumun ilgili hizmet birimleri ile koordineli olarak işlem ve hizmetin maliyet unsurlarının niteliğine göre; 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu ndaki hususlar dikkate alınarak bir sonraki yılın İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesi taslağı hazırlanır.

b) Hazırlanan İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesi taslağı en geç cari yılın Kasım ayı sonuna kadar Genel Müdürlük onayına sunulur.

c) Genel Müdürlük tarafından onaylanan İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesi, en geç Aralık ayının son iş günü Kurumun resmî internet sayfasında yayımlanır.

Yıl içerisindeki değişiklikler

MADDE 20- (1) İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesinde yıl içerisinde ihtiyaç duyulan değişiklikler, Genel Müdürlük onayı ile uygulamaya konulur. Yapılan değişiklikler Kurumun resmî internet sayfasında yayımlanır.

İşlem ve hizmet bedellerinin ödenmesi

MADDE 21- (1) Özel Ayar Evi Yetki Belgesi Başvurusu ve Özel Ayar Evi Yetki Belgesi Düzenleme ücretinin ödenmesi, hizmet gerçekleşmeden önce Genel Müdürlük döner sermaye hesabına yürürlükte bulunan İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesine göre yapılır.

Bedel iadesi

MADDE 22- (1) Özel Ayar Evi Yetki Belgesi Başvurusuna ilişkin başvuruların başvuru sahibinden kaynaklanan bir nedenle olumlu sonuçlanmaması veya başvuru sonucunun olumlu sonuçlanmaması halinde tahsil edilmiş işlem ve hizmet bedeli iade edilmez. Başvuruların yenilenmesi halinde ücret tekrar alınır.

(2) Özel Ayar Evi Denetimi raporunun olumlu veya olumsuz olmasına bakılmaksızın tahsil edilmiş olan işlem ve hizmet bedeli iade edilmez.

(3) Kurumun işlem ve hizmetlerine ilişkin başvuruda bulunan gerçek veya tüzel kişiler tarafından fazla veya yanlış ödenen bedel, başvuru sahibinin yazılı talebi üzerine iade edilir.

(4) Kurum tarafından işlem veya hizmetin kısmen veya tamamen sunulamadığı durumlarda başvuruda alınan bedel, başvuru sahibinin yazılı talebi üzerine kısmen veya tamamen iade edilebilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 23- (1) 18/4/2018 tarihli ve 30395 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Kıymetli Maden ve Taş Analizinde Yetki Verilecek Ayar Evlerinin Standartları, Seçimi ve Denetim Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Tebliğ yürürlükten kaldırılmıştır.

Standartlara uygunluk

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Tebliğin yürürlüğe girmesini müteakip en geç altı ay içinde daha önce yetki belgesi verilmiş bulunan ayar evleri, yeni standartlara kendilerini uyumlu hale getirmekle yükümlüdür. Bu süre içinde gerekli düzenlemeleri tamamlayan ayar evleri Kuruma bildirim yapar. Bildirim yapmayan ayar evlerinin yetki belgeleri süre sonunda geçersiz hale gelir.

Bedel ödemesi

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren en geç 3 ay içerisinde, ilk İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesi yayımlanır. Bu İşlem ve Hizmet Bedelleri Listesi yayımlandıktan sonra daha önce yetki belgesi verilmiş bulunan ayar evleri Kuruma yapacakları bildirim ile birlikte Özel Ayar Evi Yetki Belgesi Yenileme ücretinin yatırıldığına dair yazılı belgeyi göndermek zorundadırlar.

Yürürlük

MADDE 24- (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 25- (1) Bu Tebliğ hükümlerini Hazine ve Maliye Bakanı yürütür.

Resmi Yazının Orijinal Nüshası için tıklayınız.

GTİP 71.01 / 71.18 (Tabii veya Kültür İnciler, Kıymetli veya Yarı Kıymetli Taşlar, Kıymetli Metaller, Kıymetli Metallerle Kaplama Metaller ve Bunlardan Mamul Eşya; Taklit Mücevherci Eşyası; Metal Paralar) için tıklayınız.